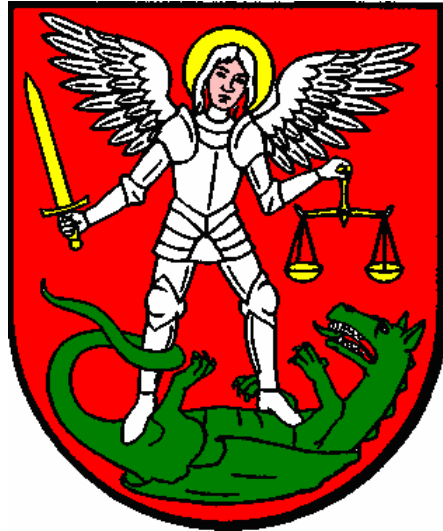

PREZYDENT MIASTA

BIAŁA PODLASKA

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA BIAŁA PODLASKA
ZA LATA 2007-2008**

Zatwierdzam

BAŁA PODLASKA 2009 R.

I. Wstęp

Uchwałą Nr IV/40/99 Rady Miejskiej w Białej Podlaskiej z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie programu ochrony środowiska dla miasta Biała Podlaska przyjęto „Program ochrony środowiska dla miasta Biała Podlaska” opracowany w 1998 r. przez Lubelską Fundację Ochrony Środowiska Naturalnego w Lublinie

Zadania priorytetowe projektów ekologicznych na terenie miasta Biała Podlaska do realizacji w latach 2002-2010 zapisane w w/w „Programie...” są następujące:

1. Rekultywacja terenu składowiska w Kaliłowie.
2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.
3. Oczyszczanie ścieków deszczowych – budowa separatorów na wylotach kolektorów burzowych.
4. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłej w mieście.
5. Organizacja ruchu drogowego z uwzględnieniem mapy akustycznej miasta.
6. Nasadzenia – rozbudowa terenów zielonych.
7. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów.
8. Usuwanie zanieczyszczeń w rejonie lotniska.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzenia raportu z wykonania w/w dokumentu w cyklu 2-letnim.

*Wypełniając ten nakaz, **Prezydent Miasta Biała Podlaska** przedkłada Radzie Miasta Biała Podlaska do zatwierdzenia poniższy raport dotyczący lat 2007-2008. Dokument ten obejmuje realizację wyżej wymienionych zadań.*

II. Obowiązujące akty prawne.

Przepisy dotyczące ochrony środowiska przez cały czas podlegają zmianom prawnym. W 2008 r. ogłoszony został tekst jednolity ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Nawiązując do zapisów ustawowych organ gminy zobowiązany jest do opracowania programu ochrony środowiska i przedłożenia go do zatwierdzenia radzie gminy. Uchwałą Nr

IV/40/99 Rady Miejskiej w Białej Podlaskiej z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie programu ochrony środowiska dla miasta Biała Podlaska przyjęty został „Program ochrony środowiska dla miasta Biała Podlaska”. W 2004 r. uchwała ta została zmieniona (Nr III/93/04 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 26 kwietnia 2004 r.). Wprowadzono do niej zapisy zatwierdzające „Plan gospodarki odpadami dla miasta Biała Podlaska”.

Również ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uległa zmianie. W 2005 r. ogłoszono jej tekst jednolity (Dz. U. Nr 236, poz 2008).

Na podstawie tej ustawy zmieniony został „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Biała Podlaska”, który zatwierdzono uchwałą Nr X/93/05 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Biała Podlaska.

III. Raport z realizacji priorytetów.

1. Rekultywacja terenu składowiska w Kaliłowie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.) odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych, wszystkie przedmioty oraz substancje stałe, a także nie będące ściekami substancje ciekłe, które powstały w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej lub bytowej człowieka.

Powstające na terenie Białej Podlaskiej odpady komunalne do końca 2006 r. gromadzone były na składowisku w Kaliłowie o powierzchni 4,7 ha. Obecnie składowisko jest nieczynne. Prace rekultywacyjne rozpoczęte zostały przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Komunalnik” Spółkę z o.o. w Białej Podlaskiej jeszcze przed zakończeniem eksploatacji składowiska. W latach 2007-2008 kontynuowano nawózkę piasku i osadów w części północnej na pow. 1 ha . Grubość warstwy przykrywającej odpady wynosi 50 cm.

W 2007 r. nawieziono 1 400 ton piasku i 3 210 ton osadów a w 2008 r. 1500 ton piasku i 3 784 ton osadów. Do rekultywacji pozostała jeszcze powierzchnia 0,3 ha, którą PW „Komunalnik” Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej planuje wykonać w 2009 r..

W 2007 roku rozpoczęto eksploatację nowego składowiska odpadów komunalnych położonego w Białej Podlaskiej przy ul. Cmentarnej (w części północno-wschodniej miasta). Całkowita

powierzchnia składowiska wynosi 11,71 ha. Zagospodarowana powierzchnia (7,62 ha) jest ogrodzona, z czego 20 870 m² to powierzchnia obecnie eksploatowana. Składowisko zaopatrzone jest w wodociąg, kanalizację deszczową i sanitarną oraz linię energetyczną. Niecka do składowania jest uszczelniona geomembraną HDPE o grubości 2 mm i zaopatrzona w drenaż. Wody odciekowe spływają do zbiornika na odcieki o poj. 3 970 m³. Poziom zanieczyszczeń wód wokół składowiska monitorują 3 piezometry. Przy wjeździe samochody przywożące odpady przejeżdżają przez wagę połączoną z komputerem a przy wyjeździe przez tzw. brodzik dezynfekcyjny wypełniony płynem odkażającym.

Na składowisko przyjmowane są odpady z Białej Podlaskiej orazinnych gmin, najwięcej z gminy Międzyrzec Podlaski i miasta Radzyń Podlaski.

Wielkość (w tonach) odpadów złożonych na składowisku w latach 2007 i 2008, w rozbiciu na poszczególne rodzaje wg klasyfikacji odpadów przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość w Mg	Ilość w Mg
			złożona w 2007 r.	złożona w 2008 r.
1.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	6 636,72	14 916,16
2.	Inne nie ulegające biodegradacji	20 02 03	274,34	287,06
3.	Skratki	19 08 01	52,08	94,56
4.	Zawartość piaskowników	19 08 02	384,16	426,40
5.	Pozostałe	15 01 06	42,60	451,76
RAZEM			7 389,90	16 175,94

Dostawy odpadów wg dostawców:

Lp.	Nazwa dostawcy	Ilość w Mg	Ilość w Mg
		złożona w 2007 r.	złożona w 2008 r.
1.	BSM „Zgoda” (m. Biała Podlaska)	3 591,03	4 244,97
2.	Przedsiębiorstwo „HADES” (m. Biała Podlaska)	415,64	436,87
3.	P.W. Komunalnik Sp. z o.o. (m. Biała Podlaska)	-	4 830,43
4.	BWiK „WOD-KAN” Sp. z o.o. (m. Biała	478,86	490,86
5.	Gminny Zakład Komunalny (gmina Biała	-	650,72
6.	UG Międzyrzec Podlaski	645,56	-
7.	PUK Radzyń Podlaski	535,42	2 712,50
8.	Pozostali dostawcy	1 723,39	2 809,59
Razem		7 389,9	16 175,94

Dostawy wg lokalizacji:

Lp.	Miasto/Gmina	Ilość w Mg	Ilość w Mg
		złożona w 2007 r.	złożona w 2008 r.
1.	Miasto Biała Podlaska	4 485,53	12 436,88
2.	Gmina Biała Podlaska	-	849,36
3.	Miasto Radzyń Podlaski	535,42	2 819,22
4.	Pozostałe	2 368,95	70,48
Razem		7 398,9	16 175,94

Na składowisku pracuje kompaktor, którego zadaniem jest zagęszczanie odpadów.

Odpady przemysłowe nie trafiają na składowisko odpadów komunalnych. Zakłady produkcyjne przekazują je firmom specjalistycznym do wykorzystania bądź unieszkodliwienia. Sposób postępowania z tymi odpadami określa wspomniana wyżej ustawa o odpadach.

2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

2.1. Zanieczyszczanie i ochrona wód

Wody powierzchniowe

Do wód powierzchniowych miasta zaliczają się wody rzeki Krzny, przepływającej centralnie przez miasto Biała Podlaska, wody rzeki Klukówki i wody rzeki Rudki.

Wykorzystanie wód powierzchniowych uzależnione jest od możliwości ich retencjonowania oraz stanu jakościowego. Na terenie miasta nie ma zbiorników retencyjnych.

Najistotniejszym jednak czynnikiem ograniczającym możliwość wykorzystania wód rzecznych do celów gospodarczych jest ich stan jakościowy. Na rzece Krznie (na km 35+700) istnieje jaz piętrzący wodę do rzędnej 137,54 m n.p.m. i ujęcie wód powierzchniowych do nawodnień użytków rolnych oraz na potrzeby firmy „BIAWENA” ZW Jerzy Jaworski w Białej Podlaskiej, która zlokalizowana jest przy ul. Sidorskiej 102.

Zasoby płynących wód powierzchniowych, określone wielkością przepływów w m³/s przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka przepływu rzek

Rodzaj przepływu	Wielkość przepływu m ³ /s	Rzędna w m n.p.m.			
		Zima		Lato	
KRZNA - MOST W POROSIUKACH					
SQ SWQ	4,68 37,50	138,55	140,20	138,90	140,48
Q1%	122,00	140,70		141,08	
KRZNA - MOST SIELCZYK					
SQ SWQ	5,98 44,00	133,00	134,62	134,30	134,90
Q 1%	144,00	135,20		135,72	
KLUKOWKA - PRZY UJŚCIU					
SQSWQ	1,06 10,10	136,80	138,35	137,00	138,50
Q1%	36,60	138,65		138,85	

Rzeka Krzna zbiera zanieczyszczenia z powierzchni powiatów bialskiego i łukowskiego. Od lat są one ponadnormatywnie zanieczyszczone. Stopniowa poprawa gospodarki ściekowej w zlewni Krzyny przyczyniła się już do pewnej poprawy warunków tlenowych w rzece. Nadal jednak zawartość związków biogenych i miana bakterii Coli (typu kałowego) dyskwalifikują jakość wód Krzyny. Podobnie jest w Klukówce, gdzie przy ujściu do Krzyny związki biogenne i bakteriologiczne występują w stężeniach przekraczających normy dopuszczalne dla wód użytkowych.

2.2. Podsystem monitoringu jakości śródlądowych wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny stanu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 Nr 239, poz. 2019 z późn. zm). Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Co roku sprawozdanie z badań i kontroli przeprowadzonych na terenie miasta Biała Podlaska przekazywane jest Prezydentowi Miasta Biała Podlaska przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie Delegaturę w Białej Podlaskiej.

Wg danych WIOŚ lata 2007-2009 są okresem przejściowym w zakresie tworzenia i realizacji nowego programu monitoringu wód powierzchniowych. Program badawczy będzie sukcesywnie uzupełniany o nowe elementy i weryfikowany w oparciu o aktualne wyniki badań. Przewiduje się również, że w tym okresie zostaną wdrożone i dopracowane formy monitoringu wód oraz sposób klasyfikacji stanu, tak aby do końca 2009 roku odpowiadały wymaganiom

Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna).

Program monitoringu wód powierzchniowych w roku 2007 opracowany został zgodnie z wytycznymi określonymi w sprawozdaniu końcowym Konsorcjum „EKOEKSPERT” z Warszawy, które na zlecenie Głównego Inspektoratu w Warszawie (GIOŚ) realizowało pracę mającą na celu dostosowanie systemu monitoringu do zasad określonych w RDW oraz wstępnej wersji projektu rozporządzenia w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (na podst. art. 155 b ust. 1 ww. ustawy - Prawo wodne).

W roku 2007 badania stanu wód powierzchniowych na terenie miasta Biała Podlaska przeprowadzone były w 3 punktach pomiarowo-kontrolnych na rzekach: Krzna, Klukówka i Rudka.

Szczegółową lokalizację punktów pomiarowych oraz rodzaj realizowanego monitoringu przedstawia poniższa tabela.

Lokalizacja punktów pomiarowych oraz rodzaj monitoringu realizowany na terenie miasta Biała Podlaska w roku 2007.

Rzeka	Stanowisko	Lokalizacja		Rodzaj monitoringu		
		X_1992	Y_1992	diagnostyczny		operacyjny
				podstawowy	wyznaczone w wodach przeznaczonych do bytowania ryb	
Krzna	Biała Podlaska	786990	470110	R	R	-
Klukówka	Biała Podlaska	785676	472016	R	R	-
Rudka	most na drodze Sikorki-Czosnówka	787517	469242	R	-	R

R – realizowany,

Ocena jakości wód powierzchniowych w roku 2007 dokonywana była w oparciu o:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11.02.2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. 2004 Nr 32, poz. 284), które utraciło moc z dniem 31.12.2004 r., ale zgodnie ze stanowiskiem GIOŚ w Warszawie może być stosowane do czasu przyjęcia nowego,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 04.10.2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. 2002 Nr 176, poz. 1455).

Poniższa tabela przedstawia ocenę wód w badanych punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie miasta Biała Podlaska w roku 2007.

Klasyfikację rzek w poszczególnych punktach badanych na terenie miasta Biąta Podlaska w roku 2007.

Rzeka	Punkt pomiarowo-kontrolny	Ocena stanu wód			
		Zgodnie z ww. rozporządzeniem MŚ z dnia 11.02.2004 r. (Dz. U. 2004 r. Nr 32, poz. 284).		Zgodnie z ww. rozporządzeniem MŚ z dnia 04.10.2002 r. (Dz. U. 2002 r. Nr 176, poz. 1455)	
		Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o klasie	Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o klasie
Krzna	Biąta Podlaska	IV	IV klasa - ChZT-Cr, fosforany, Lb. b. Coli fek., Og. lb. b. Coli	NON*	azotyny, fosfor ogólny,
Klukówka	Biąta Podlaska	IV	V klasa – barwa,	NON	azotyny, fosfor ogólny,
			IV klasa - ChZT-Cr, Lb. b. Coli fek., Og. lb. b. Coli		
Rudka	most na drodze Sikorki-Czosnówka	IV	V klasa – barwa,	-	-
			IV klasa – ChZT-Mn, ChZT-Cr, OWO,		

* - NON – nie odpowiadające normom

Zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny stanu wód powierzchniowych woda w badanych punktach odpowiadała IV klasie czystości. O jakości wód decydowały wskaźniki mikrobiologiczne odpowiedzialne za stan sanitarny wód tj.: ogólna liczba bakterii coli i liczba bakterii coli typu kałowego, jak również wskaźniki tlenowe (ChZT-Mn, ChZT-Cr, OWO), biogenne (fosforany) oraz barwa.

Zgodnie z wytycznymi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie ocena pod kątem przydatności wód do życia ryb przeprowadzana była na omawianym terenie w 2 punktach pomiarowo kontrolnych. Woda w każdym z badanych punktów nie spełniała wymagań w tym względzie z tytułu przekroczeń wskaźników biogenych (azot amonowy i fosfor ogólny).

Jednym z czynników negatywnie oddziałującym na jakość wód powierzchniowych jest odprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych.

Miasto Biąta Podlaska posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków komunalnych i przemysłowych o przepustowości max. 11 500 m³/d. Średnia dobowo ilość ścieków doprowadzanych do oczyszczalni wynosi 9 992 m³. Na terenie oczyszczalni ścieków zlokalizowany jest również punkt zlewny nieczystości płynnych pochodzących z eksploatowanych szamb.

Osiągane efekty redukcji zanieczyszczeń

Wskaźnik	Jednostka	Stężenie dopuszczalne wg pozwolenia wodnoprawnego	Stężenie średnie z 24 analiz w 2008 r.
BZT ₅	mgO ₂ /l	15,00	4,08
CHZT-Cr	mgO ₂ /l	125,00	37,55
Zawiesina ogólna	mg/l	35,00	7,89
Azot ogólny	mgN/l	15,00	12,20
Fosfor ogólny	mgP/l	2,00	0,39

Ścieki na oczyszczalnię doprowadzane są siecią o długości 221,5 km (w tym sieć uliczna 158 km, przykanaliki 63,5 km). Procent mieszkańców korzystających z miejskiej kanalizacji sanitarnej wynosi 94,6 %.

W ramach współpracy międzygminnej wybudowano kanały tłoczne do Kozuli, Sławacinka Starego, Rakowisk, Rozkoszy i Cicibora. Długość sieci ogółem wynosi 24 km.

Wody podziemne

W Białej Podlaskiej wody podziemne są głównym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową. Stwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych wynoszą około 34 tys. m³/dobę, w tym: wód trzeciorzędowych - około 18 tys. m³/dobę, czwartorzędowych - około 10 tys. m³/dobę, jurajskich - około 6 tys. m³/dobę.

Pobór wód podziemnych z ujęć komunalnych według pozwolenia wodnoprawnego wynosi 9 400 m³/dobę (średniodobowo).

Rzeczywista średniodobowa produkcja wody wodociągów miejskich w 2008 roku wyniosła 6 474 m³. W 2008 r. odnotowano spadek zużycia wody. Długość sieci magistralnej i przyłączy w Białej Podlaskiej wynosi 281,5 km (w tym sieć magistralna 5,7 km, sieć wodociągowa 168,8 km, przyłącza wodociągowe 107 km). Ilość osób korzystających z miejskiej sieci wodociągowej w Białej Podlaskiej wynosi ok. 54,7 tys. , czyli 95,8 % ogółu ludności miasta.

W 2007 r. wykonano 492 przyłącza wodociągowe a w 2008 r. 495.

Do miejskiej sieci wodociągowej włączono okoliczne wsie; Rakowiska, Sławacinek Stary, Grabanów, Julków, Wilczyn, Kaliłów, Woskrzenice Małe, Woskrzenice Duże, Sitnik, Łukowce, Czosnówka. Sieć poza miastem ma długość 63 km.

2. 3. Inwestycje w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej sanitarnej.

Od 2005 r. realizowana jest inwestycja celu publicznego polegająca na rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej za kwotę 40 652 tys. zł. Na realizację zamierzenia pozyskano środki pochodzące z funduszy strukturalnych w kwocie 29 516 tys. zł.

W 2005-2006 r. wybudowano 26 759 mb kanalizacji sanitarnej (pełen zakres wybudowanych sieci za ten czas zamieszczony został w raporcie za lata 2005-2006).

W 2007 wybudowano 12 019 mb w tym:

1. Osiedle Żwirki i Wigury, ulice Robotnicza, Mieszczkańska, Długa, Graniczna – 1 204 mb,
2. Osiedle Grzybowa, ulice: Bukowa, Wrzosowa, Jodłowa, łowiecka z przepompownią

ścieków – razem 3 534 mb

3. Osiedle Brzeska, Białka Sielczyk, ulice: Sielczyk, Zagrodowa (strona wschodnia), Al. Solidarności, Sielczyk, Zagrodowa (strona zachodnia) z przepompownią ścieków, Powstańców, Chłopickiego, Białka z przepompownią ścieków – razem 4 552 mb,

4. Osiedle Słoneczne Wzgórze – Warszawska, ulice: Szczytowa, Grodzickiego, Ujmy, Pokoju, Chopina – razem 533 mb,

5. Osiedle Rataja-Centrum, ulice: Garncarska, Terbelska z pompownią ścieków, Cicha, Przechodnia, Malczewskiego, Styki, Chełmońskiego, Podmiejska, Aleja Jana Pawła II, Turystyczna – razem 2 196 mb.

W 2008 r. nie prowadzono inwestycji z udziałem środków z funduszy strukturalnych.

Realizacją zamierzeń z zakresu gospodarki ściekowej zajmowały się Białskie Wodociągi i Kanalizacja „Wod-Kan” Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej w ramach inwestycji celu publicznego.

Spółka ta zrealizowała również zadania z zakresu budowy kanałów ściekowych z własnych środków:

1. w 2007 r. w ulicach: Żwirki i Wigury – boczna, Sosnowa, Szumowa, Furmana, Ługowa, Rzeźniana – boczna o łącznej długości 344 mb,

2. w 2008 r. w ulicach: Walczuka, Nartowskiego, Grzybowa-boczna, Mostowska, Jankowskiego, Lotników, Biawena, Białka, Robotnicza – boczna (działki 1628 i 1642) o łącznej długości 3 049 mb.

W 2007 r. wykonano 507 przyłączy sanitarnych a w 2008 r. 396.

3. Oczyszczalnie cieków deszczowych – budowa separatorów na wylotach kolektorów burzowych.

Na terenie miasta funkcjonuje kanalizacja deszczowa. Długość sieci kanalizacji deszczowej będącej na stanie i w utrzymaniu Białskich Wodociągów i Kanalizacji „Wod-Kan” Spółki z o.o. w Białej Podlaskiej od 2008 r. wynosi 38 800 mb. Część ścieków kierowana jest do pięciu oczyszczalni ścieków deszczowych zlokalizowanych przy ul. Kąpielowej (1 oczyszczalnia), ul. Północnej (1 oczyszczalnia), Al. Tysiąclecia (3 oczyszczalnie), Al. Jana Pawła II/Orzechowa (1 oczyszczalnia). W ul. Torowej zlokalizowany jest osadnik z pompownią ścieków. Powierzchnia dróg o nawierzchni szczelnej, z której odprowadzane są ścieki deszczowe wynosi 258 734 m².

W 2007 r. Urząd Miasta Białka Podlaska wybudował trzy oczyszczalnie ścieków deszczowych w Al. Tysiąclecia natomiast w 2008 r. Białskie Wodociągi i Kanalizacja „Wod-Kan” Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej opracowały dokumentację i uzyskała pozwolenie na budowę:

- separatora na istniejącym kanale deszczowym przy ul. Zamkowej o przepustowości 815,9 dm³/s
- osadnika i separatora na istniejącym kanale deszczowym w ul. Sucharskiego o przepustowości 568,4 dm³/s.

Ponadto w 2008 r. Spółka wykonała również modernizację separatora zlokalizowanego na istniejącym kanale deszczowym w ul. Kąpielowej.

4. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłej w mieście.

Zanieczyszczenie powietrza

Główną przyczyną powstawania zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na terenie miasta jest proces spalania różnego rodzaju paliw. Wiąże się to z realizacją istotnych dla miasta funkcji o charakterze komunalnym i przemysłowym.

Zanieczyszczone powietrze jest czynnikiem negatywnie oddziałującym na wszystkie elementy środowiska. W Białej Podlaskiej największe zanieczyszczenia pyłowe i gazowe emitowane są przez źródła o charakterze punktowym, tj. kotłownie przemysłowe i komunalne. W okresie grzewczym zjawisko to pogłębia się, w związku z uruchomianiem licznych punktów grzewczych w domach jednorodzinnych. W zakresie ochrony środowiska przed zanieczyszczaniem powietrza substancjami toksycznymi podjęto w ostatnich latach następujące przedsięwzięcia:

- połączenie głównej magistrali ciepłowniczej miasta: Akademicka -Terebelska - Sidorska,
- zlikwidowanie lokalnych kotłowni w:
 - 1) obiektach AWF Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu,
 - 2) Zespole Szkół Zawodowych Nr 1,
 - 3) Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji,
 - 4) os. "Centrum" (przy ul. Budkiewicza),
 - 5) obiektach zabytkowych znajdujących się w Parku Radziwiłłowskim
 - 6) na os. Piastowskim (przy ul. Spółdzielczej)
 - 7) w budynkach Urzędu Miasta przy ul. Piłsudskiego 3 i Janowskiej 27, MOK ul. Warszawska 11,
 - 8) budynku Telekomunikacji Polskiej S.A.
 - 9) budynek byłego Urzędu Wojewódzkiego,
 - 10) Szkole Podstawowej nr 4 i Szkole Podstawowej nr 3, przedszkolu przy ul. Nowej
 - 11) budynkach przy ul. Kolejowej 38 oraz hotelu „Merkury” przy ul. Kolejowej,
 - 12) Obiekty SAS Jaworscy przy ul. Sidorskiej 2K, Janowskiej 9-11,
 - 13) sklepie PSS przy ul. Wąskiej i sklepie „Sawko” przy ul. Janowskiej,
 - 14) na os. 1000-Lecia Państwa Polskiego przy ul. Mickiewicza,
 - 15) obiektach Liceum Ogólnokształcącego im. Kraszewskiego,
 - 16) części obiektów szpitala przy ul. Warszawskiej,
 - 17) budynku Banku Spółdzielczego przy ul. Moniuszki 10.

Najgroźniejsze dla środowiska są emisje zanieczyszczeń gazowych, ze względu na szybkie ich rozprzestrzenianie się w powietrzu oraz bezpośrednie oddziaływanie na przyrodę. Zanieczyszczenia pyłowe, które są mniej szkodliwe, powodują uciążliwości o charakterze lokalnym.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 45 większych obiektów, które są źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Największe z nich to kotłownie Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej i Białskich Mebli Spółki z o.o.. Prowadzone na terenie miasta pomiary zanieczyszczeń w powietrzu wykazują znacznie większe stężenie zanieczyszczeń w sezonie grzewczym, niż w letnim. Z badań prowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie Delegaturę w Białej Podlaskiej na terenie miasta wynika, że spośród trzech podstawowych mierników określających skalę zanieczyszczeń powietrza żadne nie przekracza wartości dopuszczalnych

1. Na terenie miasta Biała Podlaska pomiary imisji zanieczyszczeń prowadzone były na 3 stacjach pomiarowych przy:

- ul. Orzechowej, obsługiwanej przez WIOŚ Lublin Delegaturę w Białej Podlaskiej, na której prowadzone były badania SO₂, NO₂, pyłu zawieszonego PM10, metali (Cd, Ni, Pb, As) i benzo(a)pirenu w pyle,
- ul. Kopernika, obsługiwanej przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białej Podlaskiej, na której wykonywane były badania SO₂, NO₂, benzenu,
- Plac Trzech Krzyży, obsługiwanej również przez PSSE w Białej Podlaskiej, gdzie wykonywane były badania pyłu zawieszonego PM10.

Szczegółowa analiza jakości powietrza przedstawiona została w poniższych tabelach:

1.1. Dwutlenek siarki

Tabela 1. Zestawienie wyników pomiarów dwutlenku siarki prowadzonych w 2007 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Instytucja wykonująca pomiary	Stężenia 24h w µg/m ³		Liczba przypadków powyżej dopuszczalnego stężenia 24h	Średnie wartości stężeń w µg/m ³		
			1 max	4 max		Rok kalendarzowy	Sezon chłodny	Sezon ciepły
1.	Biała Podlaska, ul. Orzechowa	WIOŚ	12	9	0	2,5	3,5	1,5
2.	Biała Podlaska, ul. Kopernika	PSSE	21	13	0	1,5	1,9	1,1

1 max – pierwsze max stężenie 24 godz.

4 max – czwarte max stężenie 24 godz.

Pomiary dwutlenku siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego stężenia 24h wynoszącego 125 µg/m³.

1.2. Dwutlenek azotu

Tabela 2. Zestawienie wyników pomiarów dwutlenku azotu prowadzonych w 2007 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Instytucja wykonująca pomiary	Średnie wartości stężeń w $\mu\text{g}/\text{m}^3$			% stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania
			Rok kalendarzowy	Sezon chłodny	Sezon Ciepły	
1.	Biała Podlaska, ul. Orzechowa	WIOŚ	12,2	12,3	12,1	30,5
2.	Biała Podlaska, ul. Kopernika	PSSE	14,9	14,8	15,0	37,3

Wartości dwutlenku azotu nie wykazały przekroczeń stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania, które wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

1.3. Pył zawieszony

Tabela 3. Zestawienie wyników pomiarów pyłu zawieszonego prowadzonych w 2007 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Instytucja wykonująca pomiary	Średnie wartości stężeń [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			% stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania	Stężenia 24h [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		Liczba przypadków powyżej dopuszczalnego stężenia 24h
			Rok kalendarzowy	Sezon chłodny	Sezon ciepły		1 max	36 max	
1.	Biała Podlaska, ul. Orzechowa	WIOŚ	34,1	40,9	28,1	85,3	130	50	35
2.	Biała Podlaska, Plac Trzech Krzyży	PSSE	37,6	48,3	27,1	94,0	165	57	22

W 2007 r. nie stwierdzono przekroczeń średniorocznego stężenia dopuszczalnego określonego w ww. rozporządzeniu ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

W skali roku stwierdzono 35 przypadków przekroczeń stężeń 24-godzinnych na stacji przy ul. Orzechowej i 22 przypadków przekroczeń na stacji przy ul. Plac Trzech Krzyży. Wartość dopuszczalna wynosząca $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ może być w przekroczone 35 razy w skali roku.

1.4. Ołów

Tabela 4. Zestawienie wyników pomiarów ołowiu w pyłe zawieszonym prowadzonych w 2007 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Instytucja wykonująca pomiary	Średnie wartości stężeń [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			% stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania
			Rok kalendarzowy	Sezon chłodny	Sezon ciepły	
1.	Biała Podlaska, ul. Orzechowa	WIOŚ	0,0097	0,0148	0,0046	1,94

Wartości ołowiu nie wykazały przekroczeń stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania, które wynosi $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

1.5. Benzen

Tabela 5. Zestawienie wyników pomiarów benzenu prowadzonych w 2007 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Instytucja wykonująca pomiary	Średnie wartości stężeń [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			% stężeń dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania
			Rok kalendarzowy	Sezon chłodny	Sezon ciepły	
1.	Biała Podlaska, ul. Kopernika	PSSE	2,5	3,4	1,6	50

Wartości benzenu nie wykazały przekroczeń stężenia dopuszczalnego dla rocznego okresu uśredniania, które wynosi $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

1.6 Metale ciężkie i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne w pyłe PM₁₀ w 2007 r.

Dyrektywa Nr 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 roku w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu, wprowadza kryteria jakości powietrza określone jako poziomy docelowe. Poziom docelowy w rozumieniu dyrektywy jest poziomem substancji ustalonym w celu unikania dalszego długoterminowego szkodliwego oddziaływania na zdrowie i środowisko jako całość, który ma być osiągnięty w określonym czasie tam, gdzie to możliwe technicznie i ekonomicznie uzasadnione.

Poziomy docelowe określone powyższą dyrektywą powinny zostać osiągnięte tam, gdzie jest to możliwe technicznie i ekonomicznie uzasadnione, do 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 6. Poziomy docelowe dla metali w pyłe.

Zanieczyszczenie	Poziom docelowy*
Arsen	$6 \text{ ng}/\text{m}^3$
Kadm	$5 \text{ ng}/\text{m}^3$
Nikiel	$20 \text{ ng}/\text{m}^3$
Benzo(a)piren	$1 \text{ ng}/\text{m}^3$

* - dla całkowitej zawartości w pyłe PM₁₀ uśrednionej dla roku kalendarzowego

Tabela 7. Wyniki stężeń metali w pyłe w 2007 r.

Stacja monitoringu ul. Orzechowa, Biała Podlaska	Metale ciężkie w pyłe			Benzo(a)piren w pyłe
	Nikiel	Kadm	Arsen	
Stężenie średnioroczne (ng/m^3)	1,63	0,5	0,29	0,13

Wartości stężeń średniorocznych nie przekraczają poziomów docelowych dla poszczególnych metali.

2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska corocznie dokonuje również oceny poziomów substancji w powietrzu w wyznaczonych strefach. Podstawą do wyznaczania stref, w których

ma być dokonana coroczna ocena jakości powietrza jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2008 Nr 52, poz. 310). Biała Podlaska ujęta została na podstawie ww. rozporządzenia do strefy miasto Biała Podlaska (PL.06.02.m.01).

W roku 2007 klasyfikacji stref dokonano na podstawie substancji określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r. Nr 47, poz. 281).

Ocena uwzględnia kryteria ustanowione w celu:

- **ochrony zdrowia** dla zanieczyszczeń: benzen (C_6H_6), dwutlenek azotu (NO_2), dwutlenek siarki (SO_2), kadm (Cd), arsen (As), ołów (Pb), nikiel (Ni), benzo/a/piren (BaP), tlenek węgla (CO), ozon (O_3) i pył zawieszony PM10,
- **ochrony roślin** w zakresie: SO_2 , tlenek azotu (NO_x), O_3 .

Do sporządzenia klasyfikacji na terenie strefy „Miasto Biała Podlaska” wykorzystano pomiary Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Delegatura w Białej Podlaskiej (WIOŚ), Powiatowej Stacji Sanitarnej Epidemiologicznej w Białej Podlaskiej (PSSE) oraz inne metody niż pomiarowe.

Ocena dokonana w roku 2007 zakwalifikowała omawianą strefę do **klasy C**. Miasto Biała Podlaska jako strefa nie dotrzymała obowiązujących kryteriów ze względu na przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinne pyłu PM10, co zobowiązało Marszałka Województwa Lubelskiego do opracowania naprawczego programu ochrony powietrza. Program ochrony powietrza dla strefy – powiat m. Biała Podlaska został uchwalony Uchwałą Nr XXV/436/08 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 października 2008 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy –powiat m. Biała Podlaska” i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 5 grudnia 2008 r. (Nr 127, poz. 3001).

Zadania dla Gminy Miejskiej Biała Podlaska zawarte w Programie Ochrony Powietrza:

1. Wykonanie programu redukcji niskiej emisji – od 2008-2020 r,
2. Stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla działań naprawczych – zadanie ciągłe od 2008 – 2020 r.

Dalsza poprawa stanu środowiska w mieście wiąże się z kontynuacją prac przy rozbudowie sieci gazowej, ciepłej oraz zmianie formy ogrzewania indywidualnych domów jednorodzinnych z węglowego na gazowy lub olejowy a tam gdzie jest to możliwe podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Prezydent Miasta Biała Podlaska nie otrzymał jeszcze wyników pomiarów za 2008 r. Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie Delegatura w Białej Podlaskiej przedłoży informację w terminie do 30.06.2008 r.

Produkcja i dystrybucja ciepła . Ogólne informacje eksploatacyjne.

Źródła energii cieplnej.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej na koniec 2008 roku eksploatowało następujące źródła energii cieplnej:

L p.	Wyszczególnienie	Ciepłownia K-1	Ciepłownia K-2
1	Rodzaj, typ i ilość zainstalowanych kotłów - wodne - parowe	2 x WR-25 1 x WR-8	3 x CR-2,5
2	Wymiennikownia para-woda	-	8 x JAD 9/88 2 x JAD 6/50
3	Zainstalowana moc	69,07	8,7
4	Moc osiągalna	69,07	8,7

Ciepłownia K-2 stanowi zimną rezerwę oraz wytwarza ciepło w okresie postoju remontowego

Miejska sieć ciepłownicza.

Długości sieci wysokich parametrów (w km).

Rok	Cała sieć			Sieć główna (magistralna)			Sieć rozdzielcza (przyłącza)		
	Razem	Preizolat	Tradycyjna	Razem	Tradycyjna	Preizolat	Razem	Tradycyjna	Preizolat
2005	35,32	13,01	22,31	19,10	13,05	6,05	16,22	9,26	6,96
2006	37,1	16,20	20,90	19,10	13,05	6,05	18,0	7,85	10,15
2007	37,63	16,73	20,90	19,10	13,03	6,05	18,53	7,85	10,68

Długości sieci osiedlowych niskoparametrowych (w km).

31 grudnia	Cała sieć	Preizolat
2005	18,00	9,245
2006	17,11	9,356
2007	17,30	9,60

Za 2008 r. nie uzyskano informacji - nie ma jeszcze danych statystycznych..

Inwestycje proekologiczne

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej w latach 2007-2008 zrealizowało następujące zamierzenia:

Lp.	Nazwa zadania	Średnica 2xDN (mm)	Długość (m)	Wartość w zł
	2007 rok			
1.	Przyłącze ciepłownicze c.o. preizolowane wysokich parametrów do budynku Caritas ul. Warszawska 15	60,3/125	25,80x2	6.184,81
2.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku BSM „Zgoda” ul. Orzechowa 48	60,3/125	26,80x2	16.791,60
3.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku Urzędu Gminy ul. Prosta 31	42/110	11,90x2	13.132,48
4.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku Przedszkola ul. Kolejowa 19	48,3/110	123,20x2	77.562,66
5.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku ul. Janowska 76C	88,9/160	164,50x2	49.827,34
6.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku PWSZ ul. Sidorska 95/97	114,3/200	104,10x2	51.095,66
7.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku ul. Kolejowa 3 i 6	20/90 25/90	30,10x2 7,50x2	33.844,55
8.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku Hurtowni EUROCASH ul. Sidorska 102	48,3/110	32x2	36.313,37
9.	Przyłącze ciepłownicze niskich parametrów do budynku ZGL ul. Krótka 1-3	60,3/140	120,10x2	70.371,64
10.	Przyłącze ciepłownicze niskich parametrów do budynku PWSZ ul. Sidorska 95/97	65/140	39,50x2	9.100,00
11.	Przyłącze ciepłownicze niskich parametrów do budynku Internatu ZSZ Nr 1 ul. Piłsudskiego	50+32/140 75/140	16,70 17,50x2	44.099,82
	Razem :			408.323,93

Lp.	Nazwa zadania	Średnica 2xDN (mm)	Długość (m)	Wartość w zł
	2008			
1.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku BSM „Zgoda” ul. Spółdzielcza 6	40/110 50/125 50/125	3,60x2 6,90x2 8x2	26.073,16
2.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku handlowego „Cezar” ul. Sidorska 102	42/110	14,30x2	8.566,03
3.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku mieszkalnego ul. Janowska 76D	60,3/125	35,50x2	19.596,55
4.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku mieszkalnego ul. Kopernika 7	50/110	27,50x2	12.123,46
5.	Przyłącze ciepłownicze wysokich parametrów do budynku mieszkalnego ul. Kopernika 7A	50/110	41,10x2	7.254,03

6.	Przyłącze ciepłownicze niskich parametrów do budynku mieszkalnego ul. Zygmunta Starego 1 5	40/90 75/140 63/125 40/90	1,40x2 146,50x2 145,40x2 144,40x1	136.856,24
7.	Przyłącze ciepłownicze niskich parametrów c. o. i c.w.u. do budynku mieszkalnego ul. Lotnicza 3	40/110 40/91 25/72	21,15x2 18,70 18,30	43.215,82
8.	Sieć ciepłownicza wysokich parametrów od komory K-0 w kierunku hali „EUROCASH” na terenie K-1	220/315	177x2	276.921,42
9.	Sieć ciepłownicza wysokich parametrów od komory A3 do A3/1 ul. Kopernika	219,1/315 60,3/125	212,25x2 55x2	376.017,94
	Razem :			906.624,65
	Razem rok 2007 - 2008			1.314.948,58

5. Organizacja ruchu drogowego z uwzględnieniem mapy akustycznej miasta.

Zespół zjawisk zachodzących w środowisku miejskim, zarówno naturalnych, jak i spowodowanych działalnością człowieka, nazywany jest klimatem akustycznym. Aby ograniczyć ujemne skutki oddziaływania klimatu akustycznego na ustrój człowieka, należy dążyć do zmniejszenia poziomu hałasu emitowanego do środowiska. Z analizy pomiarów wynika, że poziom hałasu jest nadmierny w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych. Związane jest to ze stałym wzrostem liczby pojazdów i nasileniem ruchu drogowego.

W 2007 r. prowadzone były prace związane z monitoringiem hałasu komunikacyjnego. Pomiaru wykonywane były przez IOŚ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie Delegaturę w Białej Podlaskiej (za 2008 r. nie ma jeszcze danych).

Na terenie działania Delegatury w Białej Podlaskiej w roku 2008 monitoringiem hałasu komunikacyjnego objęto 9 ulic miasta Biała Podlaska.

Średnie wyniki pomiarów zawarto w poniższej tabeli i dotyczą sezonu wiosennego i jesiennego:

<i>p.</i>	<i>Lokalizacja punktu pomiarowego</i>	<i>Wartości poziomu hałasu A (dB) w linii zabudowy</i>	<i>Wartość dopuszczalna poziomu hałasu A (dB)</i>	<i>Wartości przekroczenia poziomu hałasu A (dB)</i>	<i>Natężenie ruchu pojazdów na 1h</i>
1.	<i>Al. Jana Pawła II (przy ul. Słonecznej)</i>	66,3	55	11,3	702
2.	<i>ul. Artyleryjska 7</i>	64,2	60	4,2	544
3.	<i>ul. Narutowicza 48</i>	67,0	55	12,0	1034
4.	<i>ul. Brzeska 51</i>	66,0	55	11,0	741
5.	<i>ul. Warszawska 50</i>	67,2	55	12,2	710
6.	<i>ul. Zamkowa (przy LO)</i>	65,4	60	5,4	1575
7.	<i>ul. Sidorska 39-43</i>	66,2	60	6,2	1059
8.	<i>Al. Tysiąclecia 6</i>	63,0	60	3,0	923
9.	<i>ul. Terebelska 76</i>	60	57,4	-	523

Z analizy danych zawartych w wyżej zamieszczonej tabeli wynika, że w aż 8 punktach pomiarowych zanotowano średnie i wysokie wartości przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku. W punktach tych obserwowano również bardzo duże natężenie ruchu.

Istniejący układ urbanistyczny miasta nie pozwala na wprowadzenie radykalnych rozwiązań, które wyraźnie ograniczyłyby negatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na środowisko. W związku z tym stosuje się zastępcze środki wspomagające m.in.: poprawa stanu nawierzchni ulic poprzez regulację wysokościową studni, remonty cząstkowe nawierzchni, nasadzenie zieleni izolacyjnej przy ulicach i na osiedlach mieszkaniowych, zmianę organizacji ruchu.

Emisja hałasu z zakładów przemysłowych, to druga przyczyna powstających uciążliwości akustycznych. Źródłem hałasu są najczęściej wentylatory spalin w kotłowniach, wentylatory powietrza (montowane wewnątrz i na zewnątrz hal produkcyjnych), otwory ssące i zawory.

Wzrost natężenia hałasu powodują również zakłady rzemieślnicze, położone czasami na osiedlach mieszkaniowych (stolarskie, szklarskie, produkcji materiałów budowlanych itp.). Funkcjonowanie tego rodzaju obiektów, z reguły nie posiadających nawet prostych zabezpieczeń, powoduje, że zaliczane są one do grupy potencjalnie uciążliwych.

W 2007 i 2008 r. do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga na uciążliwość związaną z emisją nadmiernego hałasu.

Gmina Miejska Biała Podlaska nie jest zobowiązana do sporządzenia mapy akustycznej miasta gdyż liczba jej mieszkańców nie przekracza 100 000 osób – art. 117 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.).

6. Nasadzenia – rozbudowa terenów zielonych.

Powierzchnia terenów zielonych w Białej Podlaskiej wynosi 57 ha. Mamy 3 parki:

- park zamkowy (Radziwiłłowski) 11,1 ha. Rozległe założenie ogrodowe o układzie symetryczno - geometrycznym, położone w centrum miasta. W okresie międzywojennym i w czasie wojny silnie zniszczony. Zachowały się fosy i wały obronne dawnego zamku. Bogaty drzewostan parku, liczący 29 gatunków, częściowo uzupełniono w okresie powojennym. Na terenie parku występują 4 pomnikowe drzewa: dwa kasztanowce, jesion i dąb.
- park XX-Lecia - położony przy ul. Zamkowej o pow. 3,3 ha

- park „Zofii Las” - położony przy ul. Parkowej o pow. 3,7 ha

Na terenie miasta jest jeszcze jeden park „Białka” - park dworski, położony przy ul. Powstańców 12, pochodzący z XIX w. (o powierzchni 10,5 ha). Jest on obecnie użytkowany przez właściciela prywatnego.

Pielęgnacją zieleni miejskiej o pow. 37 ha, z godnie z umową, zajmuje się Zakład Produkcyjno - Handlowy „Zieleń” Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej. Zadaniem Spółki jest bieżące utrzymywanie w tym: sprzątanie parków i skwerów, sadzenie kwiatów sezonowych, zimowa i letnia pielęgnacja drzew i krzewów, koszenie trawników.

Powierzchnia pielęgnowanych terenów:

1. trawniki – 151 228 m²
2. parki - 151 615 m²
3. skwery – 32 722 m²
4. kwietniki jednoroczne – 2 444 m²
5. kwietniki wieloletnie – 3 449 m²
- 6 pasy zieleni izolacyjnej – 36 421 m²
7. żywopłoty -1 182 mb
8. drzewa i krzewy w pasach drogowych

Co roku przybywa terenów objętych zagospodarowaniem. Są one włączane do bieżącego utrzymania zieleni. Na utrzymanie zieleni miejskiej w 2007 r. wydano 869 820 zł a w 2008 r. 911 958 zł

W 2007 r. zakupiono 15 ławek parkowych, które zostały ustawione na Placu Wolności.

W 2008 r. zakupiono 36 ławek parkowych, które ustawione zostały na skwerze przy ul. Warszawskiej, na Pl. Wojska Polskiego i Pl. 3 Krzyży, w Parku „Zofii Las” na terenie rekreacyjnym przy rz. Krzynie oraz wzdłuż Al. Tysiąclecia.

**Zestawienie tabelaryczne prac wykonanych w latach 2007-2008
na terenach Gminy Miejskiej Biała Podlaska przez Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym
Wydziału Inwestycji, który w ramach budowy dróg wykonuje trawniki)**

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Rok 2007</i>	<i>Rok 2008</i>
1.	<i>trawniki</i>	<i>18 924m²</i>	<i>5 348 m²</i>
2.	<i>sadzenie drzew</i>	<i>61szt.</i>	<i>189szt.</i>
3.	<i>sadzenie krzewów</i>	<i>1022szt.</i>	<i>378 szt.</i>
4.	<i>usuwanie drzew w złym stanie zdrowotnym</i>	<i>128 szt.</i>	<i>109 szt.</i>

Pielęgnacja zieleni nieobjętej działalnością ZPH "Zieleń" należy do właścicieli, zarządców lub dzierżawców poszczególnych posesji.

Wykaz pomników przyrody w Białej Podlaskiej (stan na dzień 01.01.2009r.)

Lp.	Nr rej. woj.	Rodzaj pomnika przyrody	Obwód (w cm)	Wysokość	Położenie
1.	22	Kasztanowiec biały - 2 szt.	360-370	22	Park Radziwiłłowski
2.	25	Dąb szypułkowy	330	19	Park Radziwiłłowski
3.	21	Jesion wyniosły	300	25	Park Radziwiłłowski
4.	23	Dąb szypułkowy	305	19	Teren Starego Szpitala Zespólnego
5.	26	Kasztanowiec zwyczajny	310	19	Ul. Brzeska 33
6.	38	Dąb szypułkowy	320	22	Wysepka uliczna przy ul. Długiej 4
7.	51	Dąb szypułkowy	323	24-26	Ul. Waryńskiego, za starą łążnią
8.	65	Lipa drobnolistna	297	26	Ul. Zamkowa 1
9.	254	Kasztanowiec biały	292	18	Teren przykościelny parafii NMP
10.	317	Dąb szypułkowy	355	18	Ul. Łomaska, działka Podlaskiej Spółdzielni Meblarskiej
11.	319	Dąb szypułkowy	286	22	Ul. Waryńskiego, teren przedszkola
12.	318	Dąb szypułkowy	272	22	Ul. Waryńskiego, teren pasa drogowego
13.	343	Kasztanowiec biały	295	20	Ul. Warszawska, przy kościele Św. Anny
14.	344	Klon pospolity	283	25	Ul. Warszawska, przy kościele Św. Anny

W 2007 r. rozporządzeniem Nr 1 Wojewody Lubelskiego z dnia 30.01.2007 r. w sprawie zniesienia pomników przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 2 marca 2007 r. Nr 35, poz. 910) pod poz. 44 wykreślono z rejestru pomników dwa jesiony wyniosłe o obwodach pni 440 cm i 450 cm, które znajdowały się w Parku Radziwiłłowskim.

W 2008 r. rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Lubelskiego z dnia 18.03.2008 r. w sprawie zniesienia pomników przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. Nr 45, poz. 1399, pod poz. 17 wykreślono z rejestru pomników jesion wyniosły o obwodzie pnia 400 cm, który znajdował się również w Parku Radziwiłłowskim.

W/w drzewa wykreślono z rejestru z uwagi na to, że wskutek działania czynników biotycznych utraciły swoje naturalne funkcje przyrodnicze i estetyczne.

7. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów.

Dążenie do ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowisku skłoniło władze miejskie do wprowadzenia w 1994 r. selektywnej zbiórki odpadów. Do końca 2008 r. zbiórką objęto wszystkie osiedla wielorodzinne i jednorodzinne.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie miasta

Rodzaj odpadów	2006	2007	2008
STŁUCZKA SZKLANA (w tonach)	122,6	238,0	435,0
MAKULATURA (w tonach)	285,9	519,0	648,0
TWORZYWA SZTUCZNE (w tonach)	24,4	38,0	58,0

W ramach prowadzonej zbiórki stosowane są następujące pojemniki do segregacji odpadów (w/g stanu na koniec 2008 roku): 54 pojemniki o poj. 1,5 - 2,5 m³ na szkło, 59 pojemników o poj. 1,5 – 2,5 m³ na plastik, 41 pojemników o poj. ok. 1,5 – 2,5 m³ na makulaturę oraz 17 dwukomorowych pojemników o poj. 2 x 110 l. na szkło i butelki PET i 10 pojemników na makulaturę o poj. ok 0,5 m³,

W 2007 r. zakupiono: 15 szt. pojemników o poj. 1,5m³ na plastik, 10 szt. pojemników o poj. 1,5m³ na szkło, 5 szt. pojemników o poj. 1,5m³ na papier, za łączną kwotę brutto 30 012 zł. W 2008 r. zakupiono 21 szt. pojemników o poj. 2,5m³ na plastik, 15 szt. pojemników o poj. 1,5m³ na szkło, 7 szt. pojemników o poj. 1,5m³ na papier, za łączną kwotę 64 489 zł.

Plan gospodarki odpadami zakładał, że do końca 2006 roku będzie 1 punkt wielopojemnikowej zbiórki odpadów na 800-1000 mieszkańców. Aby zrealizować to założenie w latach 2007-2008 Urząd Miasta zakupił 71 sztuk pojemników do segregacji odpadów. W chwili obecnej w mieście jest 70 punktów z rozstawionymi pojemnikami do selektywnej zbiórki odpadów. Dzięki temu udało się osiągnąć 1 taki punkt dla ok. 825 mieszkańców, w kolejnych latach przewidziane są dalsze zakupy.

Opróżnianie pojemników należy do obowiązków Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „Komunalnik” Spółka z o.o. w Białej Podlaskiej. Koszty transportu związanego ze zbiórką dofinansowywane są z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z wpływów pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie tzw. opłaty produktowej.

Zagospodarowanie uzyskanych surowców tj. wstępne uzdatnianie oraz sprzedaż należą do działalności w/w Przedsiębiorstwa.

W strumieniu odpadów komunalnych obecne są również odpady niebezpieczne (zużyte świetlówki, baterie, przeterminowane leki itd.) oraz opony samochodowe, których składowanie na miejskim składowisku odpadów jest zabronione. W związku z powyższym Urząd Miasta poczynił działania zmierzające do minimalizacji tego zjawiska.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (elektrośmieci)

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. nr 180, poz.1495) kupujący nabywając sprzęt elektryczny lub elektroniczny, ma prawo zwrócić zużyty sprzęt (tego samego rodzaju i w takiej samej ilości jaką kupuje) do sklepu, w którym kupił nowy produkt. Na stronie internetowej miasta, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6a) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.) znajduje się na bieżąco aktualizowany wykaz firm, które taki sprzęt zbierają.

W 2006 r. utworzony został gminny punkt przyjmowania zużytego sprzętu gospodarstwa domowego oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Każdy mieszkaniec naszego miasta w/w sprzęt może zdać bez jakichkolwiek opłat.

W dniu 16 czerwca 2008 roku zostało podpisane porozumienie Nr GK P/4/2008 pomiędzy Gminą Miejską Biała Podlaska a ElektroEko – Organizacją Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. z siedzibą w Warszawie dotyczące zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie miasta Biała Podlaska.

Dzięki temu porozumieniu gmina ma zapewniony ciągły odbiór tzw. „elektrośmieci” z punktu przyjmowania tych odpadów zlokalizowanego przy Al. Jana Pawła II 33. Punkt jest prowadzony przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Komunalnik” Spółkę z o.o. w Białej Podlaskiej.

Gromadzony od 2007 r. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący od mieszkańców miasta Biała Podlaska został przekazany w 2008 r. Organizacji ElektroEko w ilości **15,14 ton**.

Przeterminowane leki

Przeterminowane leki to odpady niebezpieczne, które powinny być selektywnie gromadzone, a następnie unieszkodliwiane w spalarni odpadów medycznych.

Ponieważ w każdym gospodarstwie domowym znajdują się przeterminowane lub bezużyteczne lekarstwa, Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Biała Podlaska wdrożył w 2008 r. na terenie miasta program pod hasłem: „Niepotrzebne leki przynieś do apteki”. Celem programu jest wyeliminowanie ze strumienia odpadów pochodzących z gospodarstw domowych, odpadów niebezpiecznych jakimi są przeterminowane lub niepotrzebne leki, wymagają one bowiem innych sposobów utylizacji niż odpady komunalne. Dodatkowo, selektywna zbiórka oraz prawidłowe unieszkodliwianie farmaceutyków prowadzi do spadku toksyczności składowanych odpadów komunalnych, co w znacznym stopniu przyczynia się do ochrony środowiska naturalnego.

W tym celu, ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w 2008 r. zakupiono 14 sztuk specjalistycznych pojemników typu „KONFISKATOR”, za kwotę 9 785,00 zł. Zostały one rozmieszczone w następujących aptekach:

**Wykaz lokalizacji pojemników do zbiórki przeterminowanych leków
rozmieszczonych na terenie miasta Biała Podlaska**

Lp.	Nazwa Apteki	Adres	Ilość sztuk
1.	Dr. Max	ul. Jana Pawła II 163 (w Kauflandzie)	1
2.	„Godlewscy”	ul. Orzechowa 32	1
3.	„Godlewski, Szumiło” s.c.	ul. Sidorska 100	1
4.	„URTICA”	ul. Sidorska 20e	1
5.	„Nowiczy” s.c.	ul. Kolejowa 5	1
6.	„Łozowscy” Sp. z o.o.	ul. Narutowicza 33	1
7.	„Przy Janowskiej”	ul. Janowska 9	1
8.	„ARC FARMACJA” Sp. z o.o.	ul. Brzeska 13	1
9.	„Wróblewscy” s.c.	ul. Brzeska 37	1
10.	„Dariusz Hołubowicz”	ul. Warszawska 17	1
11.	„PANACEUM”	ul. Kopernika 22	1
12.	„SANA”	ul. Terebelska 49	1
13.	„NOVA”	ul. Terebelska 67	1
14.	„Apteka w C.H. „SAS””	ul. Sidorska 2K (w „SASIE”)	1

Lokalizacja pojemników została przemyślana w taki sposób aby mieszkańcy każdej części miasta mieli w pobliżu aptekę, w której będą mogli przekazać w sposób bezpieczny dla środowiska niewykorzystane lub przeterminowane leki, wrzucając je do oznakowanego pojemnika.

Do pojemników można wrzucać leki w postaci tabletek, drażetek, ampułek, maści, proszków, syropów, oraz krople i roztwory zamknięte w szczelnych opakowaniach. Nie wolno jednak wrzucać do pojemników aerozoli, używanych igieł i strzykawek oraz termometrów, gdyż nie zabezpieczone mogą być zagrożeniem dla osób zajmujących się transportem odpadów i ich utylizacją, a także dla środowiska naturalnego.

Pojemniki są opróżniane co 45 dni przez firmę ASEPTA s.c. z siedzibą w Białej Podlaskiej, z którą Gmina Miejska zawarła Umowę Nr GK 8/2008 w dniu 16 czerwca 2008 r. Firma ta jest jedyną miejscową firmą, która posiada stosowne zezwolenie na tego typu działalność a częstotliwość opróżniania wynika z monitoringu pojemników prowadzonego przez Wydział Gospodarki Komunalnej przez okres 3 m-cy. Program w całości jest finansowany przez Urząd Miasta (ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z opłaty produktowej) i nie obciąża ani mieszkańców, ani właścicieli aptek.

Akcja „Niepotrzebne leki przynieś do apteki” nagłaśniana była w lokalnych mediach m.in. w

nr 6 „Tygodnika Podlaskiego” z dn. 11-17 lutego 2008 r. Dzięki wdrożeniu systemu w 2008 roku zebrano 612 kg przeterminowanych leków.

Zużyte baterie

Zużyte baterie można wyrzucać do pojemników rozmieszczonych w placówkach oświaty (przedszkola, szkoły podstawowe).

W lutym 2008 r. została podpisana pomiędzy Gminą Miejską Biała Podlaska i firmą REBA Organizacja Odzysku S.A w Warszawie umowa dotycząca współpracy w zakresie zbiórki baterii na terenie miasta. Pojemniki zostały ustawione w wybranych placówkach oświatowych. W 2007 r. zebrano 356 kg baterii natomiast w 2008 r. 1349 kg.

8. Usuwanie zanieczyszczeń w rejonie lotniska.

Ponad 40 letni okres funkcjonowania lotniska wojskowego w Białej Podlaskiej wraz z wieloma nieprawidłowościami związanymi z jego eksploatacją doprowadziło do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Bardzo duże zanieczyszczenie powstało w rejonie magazynu paliw i smarów zlokalizowanego w północnej części kompleksu.

Zanieczyszczenie środowiska polegało na przedostaniu się do gruntu paliw wykorzystywanych na terenie lotniska. Ponieważ substancje ropopochodne charakteryzują się min. niepolarnością, inną lepkością oraz mniejszą gęstością właściwą od wody, utworzyły one warstwę wolnego produktu naftowego na powierzchni zwierciadła wód podziemnych w rejonie MPS-u. Wg pierwszego opracowania dotyczącego skażenia środowiska gruntowo-wodnego plama wolnego produktu naftowego zajmowała powierzchnię 72 780 m² przy średniej miąższości paliwa ok. 0,8 m. Substancje ropopochodne zanieczyściły również grunt i wody gruntowe na pow. 240 690 m². Obliczono wówczas, że orientacyjna ilość paliwa w rejonie MPS wynosi 22 847,6 m³, z czego paliwa pływającego jest 11 644 m³ i uwięzionego w gruncie 11 202,8 m³

Do usuwania wolnego produktu naftowego wykorzystuje się pompy zwane skimerami. Są to urządzenia instalowane w piezometrach, które pozwalają na selektywne szczypanie produktu naftowego bez pompowania wody.

Na terenie MPS-u zainstalowany jest automatyczny system podciśnieniowego szczypania ścieków ropopochodnych.

Na przestrzeni lat 1996 – 31.12.2006 r. łączna ilość szczypanych wolnych produktów naftowych przez różnych przedsiębiorców działających na zlecenie Agencji Mienia Wojskowego wyniosła 1 884 441,5 dm³.

W 2007 r. usuwaniem zanieczyszczeń zajmowała się firma DEKONTA Polska Spółka z o.o. w

Kielcach a od 1 stycznia 2008 r. eksploatacją zajmuje się firma „Hydrogeotechnika” Spółka z o.o. w Kielcach.. Wg informacji uzyskanych w dniu 04.11.2008 r. od IOŚ Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie Delegatury w Białej Podlaskiej do 30.09.2008 łącznie szcerpano 2 334 350 dm³ produktu ropopochodnego.

W marcu 2006 r. Przedsiębiorstwo Geologiczne w Kielcach wykonało w rejonie ul. Młyńskiej i na obszarze lotniska 4 piezometry eksploatacyjne oraz osiem piezometrów obserwacyjnych. W pięciu piezometrach stwierdzono pływające wolno paliwo o miąższości od 0,09-0,26 m.

W „Dokumentacji sprawozdawczej z prac oczyszczania środowiska gruntowo-wodnego z zanieczyszczeń ropopochodnych na terenie lotniska WP w Białej Podlaskiej w 2006 r.” opracowanej w 2007 r. przez firmę DAKOTA Polska Spółkę z o.o. w Kielcach stwierdzono, że po przeanalizowaniu zmian miąższości produktu naftowego w poszczególnych otworach można zauważyć ogólną tendencję do zmniejszania się tej wielkości (dotyczy to 90 % otworów) oraz nie obserwuje się dalszego rozprzestrzeniania się wolnego produktu naftowego w kierunku północnym.

Natomiast aktualne badania laboratoryjne i pomiary hydrogeologiczne wykonane przez firmę „Hydrogeotechnika” Spółkę z o.o. w Kielcach wskazują na bardzo wyraźne ograniczenie zasięgu i stopnia zanieczyszczenia, co jest konsekwencją intensywnych i regularnych działań remediacyjnych. Wolna faza węglowodorów ma tendencję do zanikania na coraz większym obszarze, ale jednocześnie łatwo przechodzi w fazę rezydualną (uwięzioną w strefie aeracji), po czym ponownie pojawia się w postaci wolnego produktu.. Stąd w dalszym ciągu istnieje konieczność prowadzenia prac remediacyjnych . Wg firmy „Hydrogeotechnika” Spółki z o.o. w Kielcach potwierdza się również konieczność wykonania dodatkowych 6-8 studni depresyjnych oraz włączenie ich do systemu depresjonująco-oczyszczająco-rozsączającego. Pompowanie studni dodatkowych łącznie z istniejącymi efektywnie rozszerzyłoby oddziaływanie systemów, stymulując dopływ resztkowych ilości wolnego produktu jednocześnie intensyfikując proces oczyszczania wody podziemnej z rozpuszczonych węglowodorów.

IV. Wnioski

Przyjęte w „Programie ochrony środowiska dla miasta Biała Podlaska” zadania winny być w dalszym ciągu realizowane. Zadania te przedstawiają się następująco:

1. Dokończenie rekultywacji składowiska odpadów w Kalińowie.
2. Kontynuacja rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej.
3. Kontynuacja budowy oczyszczalni ścieków na wylotach kanałów deszczowych.

4. Kontynuacja rozbudowy sieci ciepłej, wykonanie programu redukcji niskiej emisji oraz stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla działań naprawczych.
5. Kontynuacja prac związanych ze zmianą organizacji ruchu, poprawa stanu nawierzchni ulic np. regulacja wysokościowa studni, remonty cząstkowe nawierzchni, nasadzanie zieleni izolacyjnej przy ulicach i na osiedlach mieszkaniowych .
6. Kontynuacja budowy trawników i sadzenia drzew oraz dążenie do poprawy estetyki i funkcjonalności placów i parków.
7. W celu dalszego ograniczenia ilości śmieci deponowanych na miejskim składowisku odpadów należy kontynuować rozwój selektywnej zbiórki poprzez zagęszczenie punktów, w których usytuowane są pojemniki aby w ten sposób zachęcić mieszkańców do uczestniczenia w tym procesie.
8. Istnieje konieczność kontynuowania prac związanych z usuwaniem zanieczyszczeń ropopochodnych z terenu byłego lotniska w Białej Podlaskiej .
9. Podjęcie w trybie pilnym działań zmierzających do wyeliminowania zanieczyszczeń w okresie grzewczym przez właścicieli domków jednorodzinnych.